

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Bavariae Sanctae Volvmen ...

Rader, Matthäus

Monachii, M.DC.XXIV.

S. Sola Presbyter Et Monachvs.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79699](#)

S. SOLA

PRESBYTER ET MONACHVS.

*Anni Christi:
1026, ita Tri-
them, sed longè pro-
uixit amplius.
Vide Gretser. p. 296.
SS. Eystett.
III. Non. Decembr.
Ermenoldus, Diacon.*

Anctus Sola ex Anglia profectus, Bonifacij Pontificis Moguntini & sanctissimi martyris auditor & sectator, collega sancti VVillibaldi Eystadiani antistitis, non pari quidem gradu dignitatis, sed non impari tamen sanctitatem fuit, remque Christianam egregie auxit. Quanquam enim solitudinis esset vnicus cultor, solaque loca quereret, in quibus castissimis Deo votis precibusque litaret, inde tamen virtus eius velut sol quidam sanctitatis radios longè latèque diffudit, vt non immereid VVicelius dixerit illū solem potius quam Solonem vel Solā dū fuisse. Nomen enim illi inde Solæ diuinitus inditum non difficulter coniicias, locumque (quem desertum & vastum coluit) ab illo solitudinem & Solonis cellam dictum, quod & Serarius noster

. pag. 432.

Solnhofen,

in Bonifacio haud obscurè docet, cum scribit. *S. Sola seu Solus in quo conueniunt rebus nomina sepe suis, post suscepitos cum S. Bonifacio Euangelij labores, solitudinem consecratus est, eiusque locus vulgo Solonis cella vel curia dictus, cum ipse sol verius quam Solon vocandus esset. Sed aperte hoc Ermenoldus diaconus biographus eius, demonstrat, cum dicit: At vero iste Sola domino hymnis ac orationibus vacare desiderans eremum petijt, & ob hoc ut putamus, diuina prouidentia Sola nuncupatus, quia solitudinem amauit. Nempe & ipse locus quem incoluit, ex eius nomine solitudo dici potest, quem tamen quidam vulgarie cellam vel curiam Solonis vocant: ast ego aliorum estimatione dico Monachum id est solum potius quam Solonem & cellam ipsam, cellam B. Solae, quam cellam Solonis posse nuncupari, dum & ipse locus a mundi actibus sequestratus sit. Et ideo solitudo ipsa à cultore scilicet Sola nomen habet.*

A sperrimum fuisse locum salebrisque & saxis horridum Ermenoldus postea copiosius ostendit. Nomen tamen, vt vides, illi primitus indicatum putat ex oraculo quasi diuino, quod olim esset amaturus solitudinem.

Christophorus Brouuerus: Huius monasterij antiquitatem, inquit, hoc diligentius paruit inuestigare, quo jam longius a sui corporis diuulsum compage paulatim eius obliuio etatis quadam senecta obrepit. Locifundamenta Caroli M. liberalitate S. Sola recit, Bonifacij discipulus, & collega S. VVillibaldi, quo cum in Eistattensis ditione Boariae finitima rem Christianam praelarie gestit. Etenim Carolus sancti Solæ virtutum fama excitatus, quo apud celeste numerum precatorem eum sibi faceret, Ermanrico narrante, tradidit ejus firmissimo clavum

*Lib. 8. Fund. ante p.
156. c. 13. de Orig.
Solnhofen.*

S. SOLA.

Seu tibi de cœtu, sapientum nomen adhæsit,
Nomen fecerunt seu loca sola tibi;
Seu tribuit nomen patris Olympeia proles,
Conuenient vita nomina cuncta tua:

Virtutum radis imitariis lumina Phœbi;
Et super astra micans sidera clara promis.
In terris cœcas pellis de mentibus umbras;
Vix pra te sapiens septimus ipse sapit.

clausum munimento locum quem incoluit; cui cum accolae regionis praedia culta aliisque liberalitate possessiones adiecerint, quae erat B. Sola in S. Bonifacium, ab eoque relictam familiam, preclara voluntate, quæcumque istic bona suis comparauit, Fuldensi voluite esse monasterio addicta. Qua de re haec in S. Solæ vita apud Ermanricum extat oratio: Accolæ regionum harum quoconque adventantes ei (Beato Solæ) in Christi amore frequentius administrabant, aliquanti & prædijs sui partem tradebant. Quam ille cum timore domini, accipiens, cum his quæ dominus Carolus Augustus ei donare dignatus est, ad egregium Fuldensi cœnobium potestatiua manu contradidit, ubi Leo prouidente modo sanctissimus, ac in omni arte peritisimus dominus Abbas Rhabanus perspicabiliter fulget: videlicet nemini deuotior, quam illi magistro (puta S. Bonifacio) quem sequi ab exordio cœperat: illique familia quæ magistris sua institutionis imitatrix, vbinobilis habetur. Porro crescente deinceps S. Solæ patrimonio, quo tardius idheredes cernerent, interuenisse quidpiam cupiditatis vel ambitionis apparebat. Nam ex actis sancti Sola manifestum est à Guntramo regis Caroli an Ludouici capellano, cellam cum basilica & oratorijs hospitaliter in sessam & administratam. Creuerat Guntramus is à pueri Fulda in liberalibus disciplinis ac pietatis artibus, Rhabani ex fratre nepos, inde maturior à monasterij gremio diaconus abstractus & Palatinorum cohorti associatus, in asperima illa juga montium concesserat regum iussu, prefectus curie sancti Sole. Quo facilius inde impetratum reor a patruo, ut justa tandem is publica donatione in auitam possetronem vel postlimmo veniret. Enimvero, quo ex tempore Rhabanus cellam hanc adeptus est, omnibus inde securis atatibus, abbas Fuldensis praepositos & hinc ex sui monasterij corpore constituit, & monasterium id plenosibi jure subiectum habuit. Situm est verò in Eistadiensi diœcesi apud riuum Altmonam piscibus fœcundum, qui Danubio receptus, vulgo nomen Altmullem jam olim habuit, in ea soliregione quam Marcgrauij Anebachensis stirpis Brandenburgiae insident. Celle domicilium, cum oratorijs & basilica Ermanricus in sualæ pago, Francorum more, describit, celissimo montium jugo ab occasu circumdatum, & uno vix angusto trahite periuum. Riuus Altmona subter ex septentione labitur in austrum, versus Orientem Solahofum lustrans. Circum ager arte cultorum quam natura serrior, tædis arborum ac pice frequens. Donationis vero à Ludouico Pio factæ, tenor est eiusmodi.

Luduicus diuina ordinante prouidentia Rom. Imp. Augustus.

Sicut inter mortales mutua beneficiorum collatio, gratiam atque amicitiam conciliare solet, quanto magis per id quod in sanctorum & jam cum Christo regnatum martyrum in calis honorem, quilibet de rebus ex diuina lar-

uina largitate concessis conferre curauerit, credendum est promereri, & sancto eius patronos & intercessores fieri. Beati sunt qui hoc deuota mente comple- rint. Quapropter notum fieri volumus, omnium fidelium nostrorum, praesenti- um scilicet & futurorum solertiae, qualiter nos, suggeste vno venerabili Rabano abbe, villam proprietatis nostrae vocabulo Milenhein situm in pago sua- lenfeld, juxta flumen Altmile, quam nos cum alio praedio nostro, id est cum cella quæ Sole vocatur, ad Fuldensem Ecclesiam pertinente, & Altheim villa qua- dam quæ omnia prius in nostra immunitate habuimus, eò quod locus venationi antiquorum regum antecessorum nostrorum fuerit: Bonifacio martyri in ius & possessionem sempiternam tradimus; ea videlicet lege & conditione, ut locus ille sempiterne a Fuldensi monasterio muniatur. Cuius traditionis chartam an- nuli nostri impressione muniuimus, & nominis nostri conscripto charactere con- firmamus.

H
E
L

Anno. -----

Cæterum mansit hæc cella quietis rebus in fide & potestate Fuldensis abbatis atque ad annum Christi cccc cxxvi. quotem pote Ioanne Hennebergensi Comite abbatis munus gerente, ob Godescalci à Buchenau isthic Præpositi parum felicem administrationem Solenhofium reculare præpositos cœpit Fulda submissos, & è suo coetu constituere sibi præfectos, Marcgrauiorum eam in rem adhibens tutelam & auctoritatem. Hæc deinde controuer- sia Romæ & alibi agitata ad annum Christi cccxxix. usque, partes tenuit, donec Georgij Marchionis tandem auctoritate sic di- scussa, ut inter arma filere leges coactæ sint: & hæresis quoque mox superueniens religionem loco detraxit.

Post S. Bonifacij cædem Villibaldum fidum habuit cœpti laboris fautorem & adiutorem. Quin & accolæ de prædijs suis fundos agrósque Solæ consecrarunt, quibus ille institutum cœnobium auxit. Inter hæc prodigijs ingentibus Solæ domicilium & solitudo cœpit illustrari, quando & ijs solem ostendit, quem editis in lucem natura absconderat, & praua claudorum vestigia correxit, & emersas ex inferis laruas mortalium corpora insidentes ab affli- ctis proscriptis, atque in tartara remisit, & jumentum cui Solæ in- siderat, cum adlupi gregiorium insidiantis conspectum expulseret, imperio

Eremoldus Rabani
abbatu Fuldensis a-
uo scripsit sub anno
831. & 842.

imperio sanctissimi viri feram inuasit, calcibus elisit & morsibus confecit.

Tandem cum inter mortales beatam immortalium mentium vitam virtutemque expressisset, III. Nonas Decembres ad cœlitas, quos æmulatus erat, excessit. Corpus eodem loco conditum post multos inde annos à tabe labéque omni intactum & illæsum est repertum, à quo gratissimi diffusi odores spectantium oculos narēsque miris modis pascebant, quibus rebus impulsus Altinus Eystadianus pontifex ab Gregorio IV. Pont. Max. imperavit, ut S. Solæ cœlestes honores decernereceperit. Sic enim Bruschius: *Altinus successit Adelungo: prefuit annis XVII. vale dixit mortalium hominum conuersationi viceima prima Februarij anno domini 858. imperante Ludouico II.* *Obtinuit precibus suis apud Pont. Max. Gregorium IV. ut s. Sola Anglus qui olim cum sanctis viris VVillibaldo & VVunibaldo peregrinatus in eandem prouinciam venerat, ac Caroli M. subsidij Solenhouianum considerat monasterium, cuius primus abbas à Carolo M. constitutus innocentissime illic vixerat (de tumulo leuatus Diuorum numero adscriberetur. De hoc Sola Trithemius. Sola Abbas in diœcesi Eystettensi natione anglicus & discipulus S. Bonifacij martyris, vir sanctitatis eximia, & multarum virtutum, beato VVillibaldo amicissimus fuit, cuius auxilio fundauit monasterium, in quo multititudinem seruientum Deo monachorum congregauit. Circa annos autem domini septuaginta sexaginta claruit: cuius festum agitur IV. Nonas Decembri.*

De anno quo cellæ huius conditor B. Sola obiit, nihil liquet. Utinam Ermenicus qui S. Solam III. Nonas, hoc est, tertio die Decembribus ex vita hac excessisse annotat, etiam annum redemptoris nostri adiecit, obscuræ histriæ multum lucis affudit. Festum S. Sola celebratur in diœcesi Eystettensi, tertio die Decembri, ad quem Molanus quoque in additionibus ad Vsuardum anniuersariam B. Solæ memoriam refert. Itaque Trithemius corrigendus est, eumque secutus VVion lib. 3. Ligni vitæ qui festum eius IV. Nonas hoc est, secundo die Decembribus peragi scribunt. Quid actum sit cum sacris B. Solæ reliquijs, aut quò deuenerint, postquam beati viri cellam seu curiam Lutherus inuasit, diripuit & expilauit, mihi incomperatum est.

S. STVR-